

за нововиявленими або виключними обставинами можлива лише за письмовою згодою всіх власників (учасників, акціонерів), які в даній справі діють в інтересах юридичної особи.

Також, до особливостей судового провадження у таких справах можна віднести вимоги ч.7 ст. 30 ГПК щодо виключної підсудності такої категорії справ – за місцезнаходженням юридичної особи, а також вимоги ст. 122 ГПК щодо офіційного оприлюднення оголошень у таких справах. Зокрема, ухвала про відкриття провадження у справі та інформація про відкладення розгляду справи або оголошення перерви в засіданні підлягають оприлюдненню судом на офіційному веб-порталі судової влади України.

Одержано 17.04.2018

УДК 374

Вадим Олександрович ГОВОР,
курсант групи Ф2-204 ХНУВС

*Науковий керівник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
факультету № 4 ХНУВС кандидат юридичних наук Бортнік О. Г.*

ЗМІНА ПОЗОВУ ПРО ЗАХИСТ ПРАВА СПОЖИВАЧА НА ТОВАР НАЛЕЖНОЇ ЯКОСТІ

Відповідно до ст. 49 ЦПК України позивачеві надано право змінити позов. Позивач вправі збільшити або зменшити розмір позовних вимог до закінчення підготовчого засідання або до початку першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження. До закінчення підготовчого засідання позивач має право змінити предмет або підстави позову шляхом подання письмової заяви. Отже положення чинного законодавства передбачають, що можна змінити або предмет, або підстави позову. Утім чинне законодавство та судова практика передбачають можливість та необхідність зміни обох елементів позову

Прикладом може слугувати позов споживача про захист права на отримання товару належної якості (ст. 4, 8 Закону України «Про захист прав споживачів»). Основним змістом правовідносин, що виникають з роздрібного договору купівлі-продажу, є передача-отримання товару визначеної якості. Передача споживачеві товару неналежної якості свідчить про порушення продавцем свого обов'язку та порушення суб'єктивного права покупця на отримання товару належної якості, яке й підлягає захисту.

Правомочність споживача у зазначеній ситуації є способом захисту права на отримання товару належної якості, а при пред'явленні позову – є його предметом. Споживач може на свій вибір вимагати пропорційного зменшення ціни товару, безоплатного усунення недоліків товару або відшкодування понесених витрат на усунення недоліків товару. У разі виявлення протягом встановленого гарантійного строку істотних недоліків, які виникли з вини виробника товару (продавця, виконавця), або фальсифікації товару, підтверджених за необхідності висновком експертизи, споживач, в порядку та у строки, що встановлені законодавством і на підставі обов'язкових для сторін правил чи договору, може вимагати від продавця або виробника розірвання договору купівлі-продажу та повернення сплаченої за товар грошової суми або заміни товару на такий же товар або на аналогічний, з числа наявних у продавця (виробника), товар.

Правомочність споживача вимагати пропорційного зменшення ціни відповідає способу захисту у вигляді односторонньої зміни правовідносин, інша правомочність покупця – припиненню правовідносини купівлі-продажу. Умовою одночасної зміни предмета та підстав позову, який є засобом захисту права споживача на отримання товару належної якості, а можливо й заміни відповідача, є незмінність відповідного права, тобто, збереження позовом своєї внутрішньої тотожності. В залежності від зміни обставин, споживачем обирається і спосіб захисту права. Відповідно, в процесі вирішення справи замінюється предмет позову, доповнюється чи уточнюється підстава позову, що не впливає на тотожність відповідного позову та спору. Порушення внутрішньої тотожності позову може мати місце лише тоді, коли зі зміною його елементів змінюється суб'єктивне право чи інтерес як предмет судового захисту.

Таким чином, зміна елементів позову тягне зміну позову, а не його заміну, за умови збереження позовом своєї внутрішньої тотожності. Внутрішня тотожність позову визначається незмінністю спірного права або інтересу, що є предметом спору. У таких випадках одночасну зміну предмету та підстав позову можна визнати допустимою.

Одержано 17.04.2018

УДК 377.122(477)

Вікторія Юрїївна ЦЕБИНОГА,
курсант групи Ф1-302 ХНУВС

*Науковий керівник: професор кафедри цивільно-правових дисциплін
факультету № 4 ХНУВС доктор юридичних наук, професор Сліпченко С. О.*

ЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ»

Актуальність обраної теми зумовлена стрімким розвитком суспільних відносин, зокрема, у сфері цивільного права. Взяття Україною курсу на євроінтеграцію та зобов'язання привести у відповідність чинне українське законодавство у відповідність до законодавства країн ЄС не може оминути питання визначення дефініції «вогнепальна зброя» в Україні у сфері цивільно-правових відносин.

Проблематикою визначення поняття вогнепальної зброї в Україні займалися та продовжують займатися провідні вчені з різних галузей права. У сфері адміністративного права була захищена дисертація О. М. Бокієм «Адміністративно-правовий режим обігу зброї в Україні», у сфері криміналістики та балістики: П. Д. Біленчук, А. В. Кофанов,

О. Ф. Сулява та ін., у сфері кримінального права щодо кримінальної відповідальності за незаконне зберігання, використання та зберігання вогнепальної зброї: В. І. Мельник, Я. М. Брайнін, С. В. Гришак, П. М. Мітрухов та інші. Зокрема у сфері цивільного права проблематикою вогнепальної зброї займалися такі вчені, як Р. В. Волянська та інші.

Дослідження будь-якого об'єкта починається із граматичного вивчення його дефініції. Так, академічний словник з української мови дає наступне визначення поняттю «вогнепальна зброя», – знаряддя для нападу та оборони, що є пристосованим для стрільби за допомогою пороху чи інших вибухових речовин. Аналіз даного твердження дає змогу зробити висновок, що дане визначення є досить загальним і не може задовольнити сферу цивільно-правових відносин.

Криміналістика як наука, під вогнепальною зброєю розглядає пристрій, конструктивно призначений для ураження цілі на певній відстані шляхом пострілу, що приводиться в дію миттєвим звільненням хімічної енергії (пороху) та не має іншого господарсько-побутового призначення. Аналізуючи дане твердження виникає запитання, що криміналісти розуміють під «господарсько-побутовим призначенням»? Відповіді на це запитання дослідники не дають. Для цивільного права саме призначення вогнепальної зброї є основою для її класифікації та подальшого врегулювання обігу вогнепальної зброї, насамперед, через визначення її основного змісту.

Аналіз різних проектів законів України «Про зброю в Україні», «Про вогнепальну зброю та боєприпаси до неї», «Про цивільну зброю» дає підстави зробити наступні висновки: основним недоліком при визначенні поняття «вогнепальна зброя» є те їх змістовна неповнота, автори не визначають призначення вогнепальної зброї, а лише пропонують її класифікацію. З такою точкою зору важко погодитись, адже одним із критеріїв поділу вогнепальної зброї – призначення.

Тому на сьогодні є головним визначити поняття «вогнепальна зброя», яке б задовольняло сферу цивільно-правових відносин, визначити чітку класифікацію вогнепальної зброї, визначити порядок виникнення та припинення права володіння, користування та розпорядження вогнепальною зброєю, порядок ліцензування, продажу та дарування окремих видів вогнепальної зброї, а також визначити порядок усадкування цивільної зброї в Україні.

Одержано 17.04.2018

УДК 347.441

Гліб Євгенович ВЛАСЕНКО,

курсант групи Ф-1-14-3 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

факультету № 4 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент М. А. Тіхонова

ЩОДО ПОНЯТТЯ Й ОЗНАК ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ

За часів Радянського Союзу одні вчені підтримували точку зору існування окремої галузі права – господарське право і відокремлювали поняття господарського договору від цивільно-правового, незважаючи на те, що сам термін «господарський договір» («плановий договір») досить тривалий час відносився лише до договору поставки. Інші вчені підтримували точку зору, що господарське право є підгалуззю права цивільного і вважали, що господарський договір є різновидом цивільного договору. Відмінними рисами господарського договору від цивільного на той час вважались: 1) вони укладались лише між соціалістичними організаціями; 2) договори укладались з господарською метою та обслуговували господарську діяльність соціалістичних організацій; 3) ці договори були плановими, навіть, якщо укладались на підставі актів планування [1, с. 39; 2, с. 21].

Тепер під господарським договором розуміється засноване на угоді сторін і зафіксоване у встановленій законом формі зобов'язальні правовідносини між суб'єктами господарювання, змістом якого є взаємні права та обов'язки сторін у галузі господарської діяльності [3, с. 145]. Специфічними рисами такого договору є те, що: 1) його сторонами є юридичні або фізичні особи, зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності; 2) зміст господарського (підприємницького) договору становлять умови, за якими передаються товари, виконуються роботи або надаються послуги з метою здійснення підприємницької діяльності або з іншою метою, не пов'язаною з особистим (сімейним, домашнім) споживанням; 3) для деяких видів цих договорів, зокрема зовнішньоекономічних контрактів або біржових угод, може встановлюватися окремий порядок їх укладення (підписання), обліку та реєстрації; 4) певні особливості можуть характеризувати порядок виконання або умови відповідальності сторін за господарським (підприємницьким) договором (наприклад, відповідальність підприємця незалежно від його вини) [4, с. 27-28; 5, с. 323-325].

Категорії «договір» і «господарський договір» співвідносяться як загальне і особливе. Сьогодні господарські договори регулюються: 1) нормативно-правовими актами господарського законодавства: Господарським кодексом України, законами України про окремі види господарської діяльності (інвестиційну, інноваційну, зовнішньоекономічну, транспортну тощо); 2) загальними (про зобов'язання, договір, зобов'язання, що випливають із договорів) і спеціальними (купівля-продаж, поставка, контракція сільськогосподарської продукції, постачання енергетичними та іншими ресурсами, лізинг, підряд, будівельний підряд, виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, перевезення, транспортне експедирування, зберігання на товарному складі, позики, кредит, банківський вклад, банківський рахунок, факторинг, комерційна концесія тощо) нормами Цивільного кодексу України.

Список бібліографічних посилань

1. Иоффе О. С. Обязательственное право. М. : Юридическая литература, 1975. 880 с.
2. Гавзе Ф. И. Обязательственное право (общие положения). Минск : Из-во БГУ им. В. И. Ленина, 1968. 126 с.
3. Беляневич О. А. Господарський договір та способи його укладання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Київ, 1999. 173 с.
4. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посіб. для студентів юрид. вузів і ф-тів ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін. ; за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 912 с.